

I et interview kan vi ændre vores spørgsmål undervejs og få viden, som vi ikke havde over et, inden vi gik i gang. Det kan vi ikke med spørgeskemaer. Vi kan også bruge observation. Det kender vi fra modbladens trendspotting, hvor bladet får unge til at holde øje med andre unges opførsel og påklædning: Hvad har folk på?

Den kvalitative metode.

Tabel 2.4

Den kvalitative metode	Fordele	Ulemper
<ul style="list-style-type: none"> • Fyldige svar • Dybere forståelse for de personer eller den målgruppe der undersøges • Mulighed for ny viden og større indsigt • Osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tidskrævende og dyr • Ikke generaliserbar • Afhængig af undersøgerens færdigheder og forforståelse • Ikke repræsentativ • Osv. 	

Målet med at bruge den kvalitative metode er at opnå en dybere forståelse for eller ny viden om de personer, vi undersøger i forhold til, hvad de tænker og mener, og hvorfor de handler som de gør, via de svar vi har fået gennem observationer eller interviews. Kvalitativ metode er, når vi går i dialog med folk eller observerer dem. Vi bruger metode, når vi ønsker at være mere sikre på, at det er de rigtige forklaringer, vi har fat i og ikke er sikre på, vi kender svarene. Når vi skal lave en undersøgelse og ønsker at bruge den kvalitative metode, kan vi altså vælge at observere eller lave interviews og derigennem få nogle fyldigere svar afhængigt af, hvad vi undersøger.

2.3 Kvalitativ metode

Tilfældigt udvalgt stikprøve

Udvælgelse, hvor et computerprogram vælger, hvem der skal være med i undersøgelsen ved at trække lod blandt cpr-numre i populationen.

driker de? osv. På den måde kan modebladene følge med i trenden indenfor forskellige grupper.

Derudover kan vi observere folk ved fx at sidde på en bænk i gågaden og se efter særlige kendetegn ved forskellige grupper af forbipasserende. Vi kan eksempelvis undersøge, om folk går alene, i par eller i grupper. Det er muligt at se, hvad folk faktisk gør, har på osv. De undersøgte kan derfor ikke lye om deres valg.

Det er vigtigt, at vi ved præcist, hvad vi vil observere på, inden vi går i gang. Det kan vi gøre ved at lave nogle kategorier, der er opstillet i et skema. Det er ligeså vigtigt, at der er rigeligt med tomme felter, så vi kan sætte nye kategorier ind i skemaet, hvis ikke de, der kommer forbi, passer på de kategorier, vi har.

Vi kan også lave eksperimenter, når vi vil undersøge nye sammenhænge eller efterprøve en videnskabelig teori eller hypotese. Definitionen på et eksperiment er, at forskeren har kontrol over både de variabler, der undersøges og over omgivelserne.

I et sociologisk eksperiment holder vi så mange faktorer som muligt konstante og ændrer så vidt muligt kun på én faktor. Det kan være, at vi vil lave et eksperiment om folks opførsel overfor autoriteter. Vi kan fx se, om det gør en forskel, om folk har uniform på eller ej.

Sociologiske eksperimenter har den fordel, at vi ser direkte effekter af en isoleret faktor, men de kan være etisk problematiske. Man kan fx nævne et eksperiment fra 1961, hvor forskeren Stanley Milgram kunne påvise, at en forsøgsleder (autoriteten) kunne presse de fleste forsøgspersoner til at torturere andre mennesker, når forsøgspersonerne fik at vide, at torturen var nødvendigt for forsøget. I virkeligheden foregik der ikke tortur, men det vidste forsøgspersonerne ikke. Det uetiske i forsøget var, at forsøgspersonerne blev udstillede som mulige torturbødder.

Eksperimenter kan også bruges til kvantitative undersøgelser, fx når en forsker vil analysere mediernes påvirkning. Forskeren kan fx bede nogle grupper bevare et spørgeskema om ned-sættelse af kontanthjælp før og efter, at grupperne i forsøget har læst artikler, der behandler problemstillingen forskelligt.

Vigtige begreber til kvalitativ metode

Kvalitativ metode

Videnskabelig undersøgelse som er vanskelig at måle. Her kan man fx lytte eller observere for at forstå.

Observation

En iagttagelse eller undersøgelse af noget eller nogen.

Sociologisk eksperiment

Et eksperiment, hvor forskeren/sociologen har kontrol over både de variabler, der undersøges og over omgivelserne.

UPSI

- Man har ikke tid til at inddrage et stort antal svarpersoner.
- De informationer man får er ikke sammenlignelige.
- Man er ikke opmærksom på at sammenholde sin forforståelse og sin fortolkning af svarene med empirien.
- Osv.

Fordele og ulemper om interviews, observationer og eksperimenter.

Tabel 2.5

Fordele	Ulemper
<p>Interviews</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for at få ny viden og ny indsigt • Mulighed for at ændre spørgsmålene undervejs 	<ul style="list-style-type: none"> • Tidskrævende og dyr • Intervieweffekter
<p>Observationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er muligt at se, hvad folk faktisk gør, siger, har på osv. De undersøgte kan ikke lyve om deres valg 	<ul style="list-style-type: none"> • Tidskrævende og dyr • Påvirket af observatøren
<p>Eksperimenter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for at få ny viden og ny indsigt • Mulighed for at ændre på eksperimentet undervejs • Mulighed for at påvirke forsøgspersonerne i eksperimentets fjerde 	<ul style="list-style-type: none"> • De kan være uetiske • Reelt vanskeligt at have kontrol over både de undersøgte variabler og omgivelserne

MetodenU – introduktion til samfundsfaglige metoder

Alle interviews skal optages, eller der skal tages noter undervejs. Det kan være en god idé, hvis I er flere, der interviewer og noterer, så kan I sammenligne noter bagefter. Hvis interviewet optages, skal I huske at fortælle det og spørge personen, om det er ok.

Håndtering af fejlkilder:

Tabel 2.7

Fejlklider	Håndtering
Den, der bliver interviewet, virker usikker	Forklar kort og klart, hvad interviewet går ud på, og hvor lang tid det vil tage. Du skal sørge for at virke professionel. Vis under alle omstændigheder respekt over for den, der bliver interviewet.
I misforstår hinanden	Du kan spørge igen på en lidt anden måde for at sikre dig, at I har forstået hinanden rigtigt.
Den interviewede forstår ikke spørgsmålene	Du finder straks på en nemmere måde at spørge på.
Den interviewede giver meget korte svar	Du spørger uddybende. Bed om flere informationer eller konkrete erfaringer.
Den interviewede nægter at svare	Du spørger til årsagen og tilbyder at afbryde interviewet og evt. komme tilbage en anden gang. Alle skal deltage frivilligt!
Den interviewede svarer, hvad hun følger, hun bør svare frem for, hvad hun gør	Det er en risiko, du har som interviewer. Hvis du har mistanke til, at den interviewede ikke svarer helt sandfærdigt, kan du vende tilbage til samme emne senere i interviewet og spørge lidt anderledes.
Intervieweren og interviewedsituationen påvirker den interviewede på andre måder	Dette kaldes generelt "interviewereffekten". Det sted eller den situation I befinder jer i under interviewet skal helst være så neutral for interviewpersonen som muligt. Dog kan man også lave gruppeinterviews, hvor netop samtalen skal 'provokere' til ærlighed og mere udførlige svar og begrundelser.

Fejlklider
 I interviewundersøgelser kan der opstå fejl, selvom svarpersonen er lige overfor dig, og du kan rette eventuelle misforståelser i samtalen løb. Her er en oversigt over de mulige fejlklider i et interview og et råd til, hvordan du kan håndtere dem.